

Anleggsplan for Larvik kommune - 2022-2025

Vedlegg 1 til Temaplan for Folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet

1. Innledning og formål

En helhetlig og behovsrettet anleggspolitikk er viktig med tanke på prioritering og utvikling av eksisterende anlegg og tilrettelegging av nye nærmiljø- og idrettsanlegg. De økonomiske rammene er knappe, og behovet for et bredt aktivitetstilbud med varierte, tilrettelagte anlegg er stort. For å bedre forutsetningene for et godt fysisk og sosialt liv, må bevegelsesglede møtes med et økt aktivitetstilbud for alle målgrupper, på ulike arenaer og møteplasser og med et godt tilrettelagt friluftsliv. I Larvik kommune ønsker vi å opprettholde og utvikle sosiale møteplasser som kan bidra til å styrke fellesskap, aktivitet og tilhørighet.

Nye trender krever ny utforming av anlegg og møteplasser. Attraktive aktivitetsanlegg i nærmiljøet, samlokalisert med skoler og grønnstruktur, vil være avgjørende i arbeidet med å skape aktivitetsfremmende og inkluderende lokalsamfunn. Det er behov for et mangfold av moderne og attraktive aktivitetsarenaer, som er tilrettelagt for sambruk og flerbruk. Brukermedvirkning er en viktig nøkkelfaktor for å utvikle møteplasser som appellerer til målgruppen. Vi må først stille oss spørsmålet om hvilket problem vi ønsker å løse og hvorfor, før det kan iverksettes konkrete planer og tiltak. Gode medvirkningsprosesser lokalt gir brukerne både identitet og eierskap til anlegget. Anlegg skaper aktivitet, men anleggene kommer også som en konsekvens av et aktivt miljø.

2. Bakgrunn

Anleggsplanen tar utgangspunkt i mål og fokusområder gjengitt i Temaplan for folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet og må ses i sammenheng med denne, samt kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Anleggsplanen bygger på tidligere kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2017-2020. I tillegg har innspill fra medvirkningsprosessen i forbindelse med utarbeidelse av "Temaplanen for folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet" påvirket resultatet.

Anleggsplanen består av:

- Vurderingskriterier for rehabilitering og bygging av anlegg
- Økonomiske rammevilkår for idretts- og friluftslivsforeninger
- Utfordringer ved etablering av foreningseide anlegg
- Prioritert handlingsprogram for anlegg - vedlegg 1a
- Uprioritert handlingsprogram for langsiktige anleggsbehov - vedlegg 1b

Prioritert handlingsprogram for anlegg (vedlegg 1a), rulleres årlig og fremmes til politisk behandling hvert år i oktober/november.

3. Rammer og avgrensninger

Anleggsplanen er verken endelig, økonomisk forpliktende eller forpliktende på andre måter, men fungerer som et grunnlag for prioriteringer og politisk behandling av

handlingsprogram eller ved enkeltsaker. Planen er et grunnlag for en helhetlig og behovsrettet anleggspolitikk i lys av de utfordringer og trender som er beskrevet i Temaplanen for folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet.

Eventuelle endringer i driftsbudsjettet til eksisterende kommunale anlegg, samt investeringer i nye anlegg vil bli behandlet politisk i forbindelse med rullering av økonomiplanen i strategidokumentet eller ved enkeltsaker.

4. Anleggsstatus

Gjennom den statlige ordningen for spillemidler er det utarbeidet et nettbasert anleggsregister som kommunene etterstreber å holde oppdatert. For å få en oversikt over kommunens eksisterende idrettsanlegg kan denne linken benyttes:

[anleggsoversikt](#).

5. Vurderingskriterier for rehabilitering og bygging av anlegg

Det er utarbeidet vurderingskriterier for rehabilitering og etablering av anlegg med mål om å avdekke reelle behov. Vi må først stille oss spørsmålet om hvilket problem vi ønsker å løse og hvorfor, før det kan iverksettes konkrete planer og tiltak

Prinsipper for en helhetlig og behovsrettet anleggspolitikk

Følgende hovedprinsipper legges til grunn for en helhetlig og behovsrettet anleggspolitikk for folkehelse, idrett fysisk aktivitet og friluftsliv, med mål om idrettsanlegg, møteplasser og tilrettelagt friluftsliv for alle:

- Koordinering av behov fra idretts- og friluftslivsorganisasjoner, egenorganisert aktivitet, folkehelse, arealplanlegging, by- og stedsutvikling og næringsvirksomhet
- Koordinering av behov for skole, nærmiljøet, idrett, friluftsliv og andre kultur- og fritidsaktiviteter
- Tilgjengelighet og tilpassing for flere brukergrupper med utgangspunkt i brukarmedvirkning (personer med nedsatt funksjonsevne, mosjonister, barn, unge, eldre etc.)
- Nærhet til bomiljø/nærmiljøer
- Trafikksikker og lett adkomst
- Estetikk, flerbruk, inkluderende design, trender og miljø vektlegges
- Belysning og sosiale soner vurderes
- God tilgjengelighet med kollektive transportmidler
- Rehabilitering av eksisterende areal/anlegg skal gis nødvendig prioritet i forhold til nyanlegg

Kriterier for vurdering av nye anlegg

Følgende kriterier legges til grunn ved vurdering av nye anlegg:

- I hvilken grad anlegget vil stimulere befolkningen til egenorganisert aktivitet, idretts- og/eller friluftaktivitet
- I hvilken grad anlegget vil dekke påviste behov
- I hvilken grad anlegget dekker behov for *alle* barn og unge, med fokus på prioriterte målgrupper
- I hvilken grad anlegget dekker behov for konkurranseidrett, ift. nivå (lisenskrav), idretter, gruppestørrelse, antall utøvere
- Hvor stor aktivitetsøkning en kan regne med ved utbyggingen, også sett i forhold til investering og driftskostnader
- Hvilke kostnader utbyggingen medfører
- Kostnader pr. bruker og brukertime
- Hvilke driftsutgifter og driftsinntekter anlegget/tilretteleggingen vil gi

Kriterier ved behovsanalyse

Det skal utføres en behovsanalyse knyttet til aktuelle arealer, områder og anlegg for idrett og friluftsliv. Analysen skal dekke følgende punkter:

- Eksisterende aktivitet og eksisterende anleggsdekning
- Behovet for utvidelse av eksisterende aktiviteter, for eksisterende og nye brukergrupper
- Foreligger det spesielle behov i ulike aldersgrupper (småbarn, ungdom, eldre)
- Foreligger spesielle behov i ulike ferdighetsgrupper (mosjonister/trimere, personer med nedsatt funksjonsevne, toppidrettsutøvere)
- Hvilke ønsker og behov er innrapportert fra idrettslag, skoler, velforeninger, friluftsansjoner og andre
- Prognose for befolkningsutvikling i nedslagsfeltet for anlegget eller området

6. Økonomiske rammevilkår for anleggsutvikling

Mange nye idrettsanlegg, og rehabilitering av eksisterende anlegg, har blitt realisert de siste årene. Idrettsanleggene i Larvik er i stor grad foreningseide, og hovedgrunnen til dette er spleiselaget mellom foreningene, kommunen (kommunal medfinansiering og driftstilskudd) og staten (spillemidler og mva.-kompensasjon). Ordningene er alle avgjørende virkemidler for at foreningene skal ha muligheten til å ta dette ansvaret.

Driftstilskudd til foreningseide anlegg

Foreninger som eier anlegg selv, kan søke om tilskudd til delvis dekning av utgifter til anleggsdriften av disse. Størrelsen på tilskuddet fastsettes i samråd med Larvik idrettsråd, etter en helhetlig vurdering av blant annet anleggstype og netto driftsutgifter, og ut fra den totale tilskuddsrammen som er bevilget. Se kommunale retningslinjer for mer informasjon (vedlegg 2).

Spillemidler

“Tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet” er et statlig tilskudd basert på idrettens andel av overskuddet i Norsk Tipping AS. Bestemmelsene for ordningen sier blant annet at alle anlegg det søkes tilskudd om, må være en del av en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet. Dette ivaretas gjennom ”Prioritert handlingsprogram for utbygging og tilrettelegging av anlegg for idrett og friluftsliv” (vedlegg 1a). Handlingsprogrammet oppdateres årlig ihht. innkomne søknader, prioriteres i samråd med Larvik idrettsråd og fremmes til politisk behandling i oktober/november.

Normalt sett prioriteres søknader fra frivillige foreninger før kommunale søknader. Dette prinsippet er begrunnet i at foreningene skal oppnå en kortest mulig mellomfinansieringsperiode i påvente av tildeling av spillemidler. Det er et etterslep på spillemidler da rammen for overskuddet til Norsk Tipping ikke er stor nok til å dekke tilskuddsbeløpet til alle innkomne søknader. Selv om søknaden er godkjent for tilskudd, tar det noen år før tilskuddet er tilgjengelig for utbetaling.

Se de nasjonale bestemmelser for mer informasjon (Kulturdepartementet, V-0732).

Anleggsfond

Larvik kommune opprettet i kommunestyresak 199/16 et fond til «Forskuttering av spillemidler og merverdiavgift». Hensikten med fondet er å forskuttere spillemiddeltilskudd og merverdiavgiftskompensasjon til klubber og foreninger som bygger anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Fondet ble opprettet for å redusere usikkerheten i en mellomfinansieringsperiode, i påvente av at anleggseier får tildelt spillemidler og merverdiavgiftskompensasjon over den statlige ordningen som beskrevet over.

Se kommunale retningslinjer for mer informasjon (vedlegg 2).

Kommunal medfinansiering

Det kan søkes om kommunal medfinansiering til alle tiltak som er berettiget spillemidler. Tilskuddet vedrørende medfinansiering behandles årlig i tilknytning til Strategidokumentet i desember, og er begrenset til *maksimalt* 1/3 av samlet kostnad. Kommunen gir kun kommunal medfinansiering til tiltak som er berettiget spillemidler.

Se kommunale retningslinjer for mer informasjon (vedlegg 4).

7. utfordringer ved etablering av foreningseide anlegg

Lag og foreninger av en viss størrelse har overordnet sett gode rammevilkår for rehabilitering og utvikling av egne nærmiljø- og idrettsanlegg for sine medlemmer og for innbyggerne i Larvik kommune. Det er viktig å belyse fem overordnede utfordringer det bør fokuseres på videre, dersom det er ønskelig å opprettholde gode rammevilkår for lag og foreninger knyttet opp mot lokaler, idretts- og friluftslivsbygg, og blant annet med mål om at foreningene i stor grad skal kunne eie og drifte bygg selv.

Utfordring 1 - Det er kostbart å drifte idrettsbygg, og en utfordring er at driftstilskuddet til foreningene ikke indeksreguleres, men er et fast tilskudd. I praksis vil dette si at driftstilskuddet får noe lavere verdi for hvert år som går.

Utfordring 2 - Kommunal medfinansiering eller investeringsmidler til rehabilitering og etablering av nye bygg, har i det siste blitt møtt av flere etterlengtede ekstrabevilgninger til lag og foreninger. Dette gjorde etterslepet på medfinansieringen langt lavere, og ventetiden kortere. Fortsatt er den årlige avsatte rammetildelingen til investeringer i strategidokumentet svært lav, dersom man skal imøtekomme det faktiske kostnadsnivået på bygg og anleggsbehovet foreningene søker.

Utfordring 3 - Etter at det ble mulig å søke lån fra kommunalt anleggsfond for spillemidler og mva., ligger nå den økonomiske belastningen for foreningene ved investeringer i bygg i hovedsak på følgende forhold:

Kommunal medfinansiering kan ikke beregnes som en del av finansiering i en spillemiddelsøknad fordi tilskuddet ikke er vedtatt og kan derfor ikke dokumenteres. Foreningen må selv skaffe til veie disse midlene gjennom eksempelvis banklån for å få spillemiddelsøknad godkjent, og for å håndtere løpende gebyrer og rentekostnader for dette lånet i en mellomfinansieringsperiode, uten sikkerhet om at medfinansieringen blir vedtatt etter endt ventetid.

Utfordring 4 - Det er en knapphet på lokaler og bygg til de mindre idrettslagene i Larvik kommune. Dersom det er ønskelig å tilrettelegge for- og ivareta et bredt spekter av aktivitetstilbud må dette få et større fokus. Foreningene er for små til å etablere egne bygg, og mange leier uegnede og/eller kostbare lokaler med lite forutsigbarhet. Når man ikke eier selv, får man heller ikke muligheten til å søke driftstilskudd, spillemidler og kommunal medfinansiering for rehabilitering og investering i bygget i form av energiltak, fastmontert utstyr etc. Her er det behov for å se på større samskapende løsninger. Se uprioritert liste (vedlegg 2b).

Utfordring 5 - Anleggsutvikling bør ses i en større sammenheng knyttet opp til reelle samfunnsmessige utfordringer som omtalt i Temaplan for folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet. Videre bør rehabilitering og utvikling knyttes opp til blant annet by- og stedsutvikling, folkehelsearbeid og næringsliv. Kartlegging og behovsvurdering bør vektlegges i arbeidet og spørsmålene om prioritert anleggsutvikling, spesielt når det kommer til større kostnadskrevende idrettsanlegg. Til dette arbeidet bør det nedsette et anleggsutvalg som kan anbefale en overordnet prioritering for å imøtekomme en behovsrettet anleggsutvikling for Larvik kommune som helhet, og ut fra de initiativ og behov som foreligger.

8. Handlingsprogram for utbygging og tilrettelegging av anlegg for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg

Handlingsprogram for utbygging og tilrettelegging av anlegg består av:

Vedlegg 1a

Prioritert handlingsprogram for rehabilitering og etablering av anlegg - 2022

Status for planer og prosjekter hvor det er søkt om spillemidler fremgår av skjemaet nedenfor, kategorisert etter ordinære anlegg og nærmiljøanlegg.

Vedlegg 1b

Uprioritert handlingsprogram for langsiktige ønsker og anleggsbehov - 2022-2025

Listen for langsiktige uprioriterte anleggsbehov justeres og oppdateres ved rullering hvert 4. år, sammen med Anleggsplanen. Det kommer stadig nye behov for anlegg som er viktig å synliggjøre, til tross for at dette er anlegg som foreløpig ikke er klare til å søke spillemidler grunnet uavklarte forhold. Listen er ikke uttømmende.